

Bloke pri Lorkuici.
Povedal Fr. Baraga.

Imel je dve dvunajsti sinov. Reven je bil, da ni vedel, spim bi jih žrebit, pa je zato pobegnil v gozd. Tam si je naredil kajzico iz lubja. Odrasli so sinovi, pa so začeli spraševati svojo mater po početku. Pove jim mati, kaj se je z očetom zgodilo, sinovi pa trčijo v gozd, da poiščejo očeta, ni ga prišel najti domov. Čepa - v tem dolgem času je bil že popolnoma podrinjal ni je hotel, nazaveča, ker je obleko, ki jo je oče prinesel, že vsopražagal - oče jim pride iz hišice v gozd. Kakoga vjeti? Pa si zmislijo sinovi, naravno pohariti mit, prinese celo obleko in par čevljev, ki so bili pa že ~~starejši~~ zvezanci; tudi liker zganja so zelo ubogi. Postarši sinovi poharjejo obleko, koscu ji hotel oče naravno v gozd po travno, zelena in koruvice. Zganja pa in drugo postarši v hišico. Gre oče po stoji domov in potira dobro pecivo: "Kudaj me se Bog ni zapustil, ker mi je dal še mit", zlešč se je bil že naveličal. Zganje in prinese v koro in stojnile, vseh ni mogel svesti. Sinovi zarpi starec v postelji v svoji koči. Pride jito, zbudijo starec in vidi zganje, jebe novo obleko. "Kaj vstaj obloč". "Ope čevlji so Ludi se lu". O vsehla skoči kar z otuma nogama naukrat v čevlji. Zagleda se zganje, zagrabl sklenico in popiji vse. Seveda je bil pijan, o tege. Popije pa nekaj sinov v hišo, oče pa, da jim bo ubežal, Ludi se lu ni bil pijan. Vd pače, kakor je bil dolg in širok po tleh, ker so bili čevlji zvezanci, in pijan je bil seveda Ludi. Pri poljajo sinovi očeta domov, ker se je Ludi kmalu poslomail in privaril.

"Kupimo si vsak enega prav lepega konja", reče nekdo najstarejši brat. Povedo vsi, da stor tako. Nakupili so si lepše, krasne, konj. Enajo in bratje na lepše konji, da jih je bilo veseli gledati. Ti so bili že doma, samo najmlajšega še ni bilo. "Kakšnega konja bo pa ti le la kupil, ko ga tako dolgo ni. Gotovo bo najlepši izmed vseh." Tako se pogovarjali bratje pri nakupih najmlajšega. Ta ji pa med tem kupčeval z Francem za neko staro kufjko, ki je bila že res stara. Dolgo sta kupčevala, da je hotel fant je oditi. Kar spregovori konj: "Kupi mi, če mi bo slabe za te." In res kupi fant kufjko in odide proti domu. Posvetujejo se mu bratje, da je kupil tako kufjo; ko so mislili, da to pripeljal najlepšega konja: "Mi bomo naukrat za mejo, pa tam morali prvošleki čakati, mi bomo nasproti. In res spuste svoji konji v dno, da so bili naukrat daleč, daleč proč. To kufjo ji pa etalo, kakor se ne moglo ganiti iz mesta. Ko pa je drugič oče ne vidi, pravi najmlajšemu bratu njegov konj: "Kaj pa midva, po zraku ali po zemlji?" Pa po zraku. Najmlajši brat je bil prvi na mestu. In spet so ga tam bratje zasmelevali radi slabega konja, ko so hoteli iti k pogovoru parovnic: "Zmiraj se bomo morali čakati." In pokosna odvijajo. Spet vpraša konj dvunajškega brata: "Kaj pa danes, po zraku ali po zemlji?" Pa po zraku enkrat po zemlji. In spet sta bila ona prvi na mestu, pri tisti parovnici. Tam pa privezajo vsi svoji konji za črpe na vrtu, čarovnicini konji - bilo jih je Ludi dvunajst - pa so stali v tleh. Tedaj hotel dvunajsti brat skoli konj in jih sužiti.

Pa se oglasi njegov konj: Dobro ti zapoumi, kar ti bom sedaj povedal. Zvořit pa moras danes po noči vse v eni noči. Prišla bo čarovnica in te nas vse ovezala s čespi in prepeljala v hlev, kjer bo pa k čespi privzela. Ti moraš pa spet vse t naraj prepeljati, kakor je bilo poprej. Tudi dva najet tčera ima čarovnica, vsakeemu bratu to dela po noči eno spat na levo stran, ti pa proumi vse, da bodo bratji na levi strani. Prišla noč; čarovnica naredi vse, kakor mu je konj njegov povedal, a tudi dvanaesti brat stori vse po naročilu konjevega. Pa pride o polnoči čarovnica v spalnico in postreže svojim tčeram glave, gre hlev, pa postreže svojim konjem glave. Hude a zjutraj bratji ni vidijo, kaj se je zgodilo. Pa zjame vsi tvaliti svojega brata: "Ti si nam resil, kar ti ti pa predel na levo stran"; povedal jim je bil, če prejsuji večer, da to to storit. Zasedejo konji in vzhajajo. Kako tova pa danes hodila, vpraša dvanajesti svojega konja: "Pocasi, kar bodeš ali tudi drugi počasi. Pa Le ti povem, kar tvoj potral danes ti bo žal, kar ne boš, ti bo žal." Jersijo dalje po cesti, pa zagleda da najmlajši nekaj svetlega. "Kaj je pa to?" "Kar tvoj potral, ti bo žal, kar ne boš, ti bo žal," vsi govarja konj. "Žal gor ali doli! Potral bom," Polne in spravi, bila je zlata postelja. Grejo dalje, zopet vidi najmlajši ot poti nekaj svetlega. "Kaj je pa to?" "Kar tvoj potral, ti bo žal, kar ne boš, ti bo žal." "Žal gor ali doli! Potral bom," in spravi zlato gorje pero. Grejo dalje, zopet vidi najmlajši nekaj blestkega, zopet ga svari konj: "Kar tvoj potral, ti bo žal, kar ne boš, ti bo žal." "Ah, kaj, žal gor ali doli! Potral bom." Bila je zlata kiti. Pri bogatem gospodari se vstavi bratji, da tam per noči. Tja grejo spat, se najmlajši hodi okoli konj in jih zvezi pri vrti tolke svetilke. Zaslisi gospodar, da nekdo konji svazi, pa gre vsem in vžame svetilke. "Konji pa moram osvaziti," si misli fant, pa obesi posteljo, da mu je svetila. Slisi spet gospodar tnažnji, pa vstane in vžame posteljo. "Se le ti sem osvazil, pa moram vse," si misli fant, pa obesi pero; to mu je še bolj svetilo. Pa spet pride gospodar in mu vžame zlato pero. Pa mladenci si zne pomagati, svetilki noči, vžame se zlato kito; Le mu jo pa najbolj svetila. Pa kaj, čez nekaj časa se spet zbuji gospodar, zasliši ga, pride in vžame mu se zlato kito. Ko tveči bratji drugo jutro vrti, pa pere gospodar: "Keti, pripelji mi zlato kito ženo. Zlato kito imaš, vet, kaj je tudi žena; liceti priveri mi jo, ticer ti vžameu glavo." Gre dvanaesti brat v hlev in se milo jone. Pa ga vpraša konj: "Zakaj se jokas?" "Zlato ženo tvoje ot mene jureti gospodar, ticer mi vžame glavo; pa se tam ne vem, kaj je zlata žena, ni nikdar ji nisen videl." "Taj sem ti pravil, da kar tvoj potral, ti bo žal, kar ne boš, ti bo žal. Žal ti ti bilo tam pustiti vse, žal ti je pa sedaj, da si potral. Pa nič se ne boj, tova že dohile zlato ženo. Zafzdi me, poruesem se k tisci one čarovnice. Tam zacvilim, poskocim in volarim, o jid, da se vse potrese. Tedaj pa pogleda zlata tisi čarovnicine skozi okno za tip. Hiter moraš tti, zgratiti jo, pa vdrizati." Grede do čarovnicine tise. Zacvili konj in volari tiso, da se vse potrese. Ja trip tedaj pogleda zlata žena skozi okno. Mladenci pa jo zgrabi, posabi na konja in vdrizajo. Čarovnica pa diši za njimi z očesom, pa ne dohiti jih, prej so bili čez nje. Pripelji mladenci gospodari zlato ženin tvoje zafto zlato obleko: "Kaj? Le zlato gos mi pripelji, pa jo dobiš," vel gospodar. Spet gre mladenci v hlev, hitro se jone. "Kaj ti je, da tako joneš," sprašuje konj. "Zlato gos tvoji gospodar ot mene, pa

je pa en misel, mi kolaj videl. "Taj mi ti pravi, kar boš postal, ti to žal, kar ne boš, ti to
žal, pa si rekel; "Žal gor ali doli! Postal bom." Pa ne bi se, tova že narečila, souso pravi morat
biti. Ha tova spet k ovi čarovnici. Tam tam potkocil in zarežgal, da to šlo skozi meso. Vtrasi
se gos in prišel na okus. Ti jo po hitro zaprati in odtrgava. "Zgledalo se je, kakor je konj narodel.
Ko je konj zarežgal, se preletel je vse njegov glas, da je postal zletela zlata gos iz prečine
okus. Pa jo je pograbil mladenec in v pravih diru jo ubero nazaj. Brzo je bila za njimi čarovni,
pa z mečem, je jim je bila blizu kot pric, pa to bili je za mejo. Tam pa ni imela čarovnica
nobene moči. Pinese mladenec gospodari zlati gos. "Ha! Taj misli, da mi je to jo zaroti?
K zlatoga konja mi pripelji, včer ti pa glavo odrekan, roluji gospodari. Spet se potopi fant
svojemu konju. "Taj si djal, žal gor ali doli, postal bom, darim ti svat. Sedaj pa imas. Pa ne
boš u! Hitro tova morala biti, pa to šlo. Priziva spet k ovi čarovnici. Tam me pa vrti privrž
pavro za tisto čespljo, kakor pric. Potem pojdi pa v tleat. Tam boš našel zlatoga konja, med
dvomajst drugimi. Ko hitro morai vse storiti, ker z tolo konji razgetali in popotali, da
zfruste čarovnico, ko boš ti konja odvezoval. "Prieta ta čarovnici. Prizvi fant svojega konja
k čespi, kakor mu je bilo naroceno, pa gre v tleat, po zlatoga konja. Otrejo, rezgajo in tolejo drugi
konji, fant pa hitro odvezuje zlatoga konja, kar odvezal ga je; njegov konj se je po kar stogel,
dasi je bil fantu narodel, da ga mora odvezati. V najhitrejšem diru boje vsi proti meji, čarovni
ca je hitreje za njimi. Je z mečem dosegala konja rep, ko so bili na g meji. Rešeni so bili. Sedaj
sem vam vse pripeljal, kar ste hoteli; sedaj mi morate dati zlato obleko, stopi mladenec pred gospo,
darya. "Taj, zlato obleko hucis ti ot mene? Vari, da ti a glave ne zganem, ⁺ ker mi gospodari.
"V meni glavo vti? Ali ne vidite, da znam vse kot vi, ko sem vam pripeljal konja, gas in
žme! Varujte se, da jaz var me! Takoj mi daste zlato obleko, konja, žme in gos, če ne vam
pa glavo odrekan!" Zacel se je bati in testi gospodari, pa mu je vse dal. Kvel gre fant k
svojemu konju in mu pove, da je vse moraj dabil. "No, sedaj pa polji mene ne polji in tam
skopljati veliko jamo. Sedaj imas tako je vse, velava konj mladenicu. Polji mladenec konja
ne polji, tam pa skopljati globoko jamo. "Sedaj me pa rez dvoj ocelo preakej," zapove zopet
konj. "Ti si meni toliko dobrega storil, zato naj pa jaz sedaj tebe obrijim," trani se mladenec.
"Moral. Ali ti mene, ali pa jaz tebe." Toda se mladenec in prečka konja na dvoji, da pade vse
v jamo. Z konja pa sedaj zletel polobek proti nebesom. Bil je ta konj zaklet človek, kakor se je
starik, pasil čisto zgovilo, da se je človek v to spremeni, kar se je zaklelo.